

**Prezes
Krajowej Rady Fizjoterapeutów
dr Tomasz Dybek**

Warszawa, dnia 11 lipca 2023 r.

DPP.241.2023.1

**Sz. P.
Filip Nowak
Prezes Narodowego Funduszu
Zdrowia**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z sygnałami płynącymi do Krajowej Izby Fizjoterapeutów, które dotyczą wymogów stawianych przed świadczeniodawcami co do fizjoterapeutów posiadających prawo udzielania wizyt fizjoterapeutycznych, niniejszym pragnę przedstawić stanowisko w sprawie.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia, w przypadku fizjoterapii ambulatoryjnej uprawnionym do wizyty fizjoterapeutycznej jest *fizjoterapeuta posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie fizjoterapii lub tytuł specjalisty rehabilitacji ruchowej II stopnia, zwany dalej „specjalistą w dziedzinie fizjoterapii”, lub fizjoterapeuta posiadający tytuł magistra, o którym mowa w art. 4 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, lub fizjoterapeuta posiadający dyplom, świadectwo, lub inny dokument, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b i c tej ustawy, potwierdzający ukończenie studiów drugiego stopnia oraz posiadający co najmniej 3-letnie doświadczenie w zawodzie fizjoterapeuty, w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego).*

W ocenie Izby, z uwagi na brzmienie art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, uznać należy, że w przypadku fizjoterapeutów, którzy ukończyli jednolite studia, nie ma konieczności przepracowania dodatkowych lat (samodzielność zawodową nabywają oni zgodnie z przepisami ustawy z chwilą uzyskania prawa wykonywania zawodu), a 3-letnie doświadczenie odnosi się wyłącznie do fizjoterapeutów, którzy, tak jak wskazuje ustawa, ukończyli studia dwustopniowe bądź na starych zasadach, i do uzyskania pełnej samodzielności wymagane jest, aby 3 lata przepracowali w zawodzie.

Z takim rozumieniem przepisów zgodziło się Ministerstwo Zdrowia (kopia pisma w załączeniu).

Z uwagi na powyższe prosimy o przekazanie OW NFZ przedmiotowej informacji, co mam nadzieję ułatwi przeprowadzanie konkursów na świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej.

Z wyrazami szacunku,

**Prezes
Krajowej Rady Fizjoterapeutów**

dr Tomasz Dybek

Ministerstwo Zdrowia

Zastępca Dyrektora
Dominika Janiszewska-Kajka

DLG.744.4.2023.AJ
Warszawa, 13 lutego 2023

Pan
dr Tomasz Dybek
Prezes
Krajowej Rady Fizjoterapeutów

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na Pana pismo¹ z dnia 20 grudnia br., dotyczące uprawnień fizjoterapeutów, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Pytanie 1

Czy fizjoterapeuci, którzy ukończyli studia w tym roku mają prawo do samodzielnego przeprowadzania wizyt fizjoterapeutycznych?

Odpowiedź na pytanie 1

Zgodnie z lp. 1 lit. b tiret pierwsze kolumna 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 265) w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej, do wizyty fizjoterapeutycznej uprawniony jest personel spełniający poniższe wymagania:

- fizjoterapeuta posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie fizjoterapii lub tytuł specjalisty rehabilitacji ruchowej II stopnia, zwany dalej "specjalistą w dziedzinie fizjoterapii",
- lub fizjoterapeuta posiadający tytuł magistra, o którym mowa w art. 4 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty,
- lub fizjoterapeuta posiadający dyplom, świadectwo, lub inny dokument, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b i c tej ustawy, potwierdzający ukończenie studiów drugiego stopnia oraz posiadający co najmniej 3-letnie doświadczenie w zawodzie fizjoterapeuty, w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego).

¹ Znak pisma: DPP.38.2022

Zatem, odpowiadając na pytanie, zgodnie z przedmiotowym zarządzeniem, uprawniony do wizyt fizjoterapeutycznych jest fizjoterapeuta, który ukończył w 2022 roku studia i uzyskał tytuł magistra zgodnie z art. 4 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz.U. z 2022 r. poz. 168 z późn. zm.), czyli posiadający tytuł magistra uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 1 i 1a tejże ustawy – przywołany poniżej:

„Art. 13 [Warunki wykonywania zawodu] (...)

3. Dyplomem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji jest dyplom wydany osobie, która:

1) rozpoczęła po dniu 1 października 2017 r. jednolite 5-letnie studia wyższe w zakresie fizjoterapii, obejmujące co najmniej 300 punktów ECTS, o których mowa w art. 67 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478, 619 i 1630), zwanych dalej „punktami ECTS”, w tym co najmniej 160 punktów ECTS w zakresie fizjoterapii oraz odbyła 6-miesięczną praktykę zawodową i uzyskała tytuł zawodowy magistra albo

1a) rozpoczęła po roku akademickim 2018/2019 studia przygotowujące do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, prowadzone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, albo (...).”

Odnosząc się do wymogu 3-letniego doświadczenia w zawodzie fizjoterapeuty, w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego), uprzejmie informuję, że zapis znajdujący się w lp. 1 lit. b tiret pierwsze kolumna 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 265) w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej, odnosi się do fizjoterapeuty posiadający dyplom, świadectwo, lub inny dokument, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b i c ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, potwierdzający ukończenie studiów drugiego stopnia. Z kolei art. 13 ust. 1 tejże ustawy wskazuje, że „*prawo wykonywania zawodu fizjoterapeuty przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki: (...)*

5) posiada dyplom, świadectwo lub inny dokument, zwane dalej „dyplomem”: (...)

b) potwierdzający kwalifikacje do wykonywania zawodu fizjoterapeuty uzyskane w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami o zasadach

uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, lub

c) potwierdzający kwalifikacje do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, wydany w państwie innym niż państwo wskazane w lit. b, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny z dyplomem uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej."

Ponadto należy mieć na uwadze, że przepis art. 4 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty wskazuje, że świadczeń zdrowotnych udziela samodzielnie fizjoterapeuta posiadający tytuł: „*magistra uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2-7, oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie w zawodzie fizjoterapeuty*”.

Pytanie 2

Czy fizjoterapeuta wykonujący czynności zawodowe w warunkach ośrodka/ oddziału dziennego albo w warunkach stacjonarnych może, w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, odmówić wykonania zlecenia lekarskiego, ustalić z lekarzem zmianę jednego zabiegu na inny albo samodzielnie ustalić zabieg, jeżeli faktycznie uzna, że zleczone przez lekarza zabiegi nie są adekwatne do stanu zdrowia pacjenta (albo wręcz mogą pogorszyć jego zdrowie)?

Odpowiedź na pytanie 2

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 265) w przypadku uzasadnionych wątpliwości odnoszących się do zleconych zabiegów fizjoterapeutycznych, fizjoterapeuta może dokonać zmiany w tym zakresie po konsultacji z lekarzem, będącym lekarzem specjalistą w dziedzinie: rehabilitacji ogólnej lub rehabilitacji medycznej, lub rehabilitacji w chorobach narządu ruchu, i odnotowaniu tego faktu w dokumentacji medycznej.

Ponadto zgodnie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty w przypadku uzasadnionych wątpliwości odnoszących się do zleceń lekarza w zakresie fizjoterapii, **fizjoterapeuta ma prawo domagać się od lekarza, który wydał zlecenie, by uzasadnił potrzebę jego wykonania, a także ma prawo odmowy wykonania określonego świadczenia. Odmowę wykonania świadczenia fizjoterapeuta uzasadnia w dokumentacji medycznej i informuje o niej lekarza zlecającego.** Natomiast, w przypadku braku możliwości kontaktu z lekarzem specjalistą, zlecającym zabiegi fizjoterapeutyczne (po adnotacji w dokumentacji medycznej pacjenta), fizjoterapeuta może dokonać zmiany zleconych zabiegów fizjoterapeutycznych po konsultacji z innym lekarzem specjalistą rehabilitacji medycznej i odnotowaniu tego faktu w dokumentacji medycznej.

Pytanie 3

Czy fizjoterapeuta ma prawo skreślić pacjenta z rehabilitacji domowej w przypadku, gdy jego stan zdrowia wskazuje na możliwość korzystania z rehabilitacji w warunkach ambulatoryjnych?

Odpowiedź na pytanie 3

Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2022 poz. 2561) poinformowanie świadczeniobiorcy o:

- zakwalifikowaniu do kategorii medycznej, ustalonej zgodnie z kryteriami medycznymi,
- terminie udzielenia świadczenia,
- wpisaniu na listę osób oczekujących,

jest równoznaczne z zobowiązaniem się świadczeniodawcy do udzielenia danego świadczenia opieki zdrowotnej.

Odnosząc się do Państwa pytania o prawo skreślenia pacjenta, czyli w efekcie odmowy realizacji świadczeń w warunkach domowych. Świadczenia w zakresie fizjoterapii domowej realizowane są przez zespół rehabilitacyjny, w którego skład wchodzi lekarz oraz fizjoterapeuta. Zarówno lekarz jak i fizjoterapeuta, posiadają swój zakres kompetencji i odpowiedzialności, wynikający z zapisów ustaw, odpowiednio: ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. 2022 poz. 1731 z późn.zm) oraz ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz.U. 2022 poz. 168 z późn.zm.).

Zatem role lekarza i fizjoterapeuty wzajemnie się uzupełniają, a ich działania zorientowane są na osiągnięcie efektu terapeutycznego pacjenta, którego stan kliniczny uzasadnia udzielenie świadczeń zdrowotnych w rodzaju rehabilitacja lecznicza.

Należy w tym miejscu podkreślić, że lekarz, zgodnie z zapisami ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry może nie podjąć lub odstąpić od leczenia pacjenta, o ile:

- zwłoka w udzieleniu pomocy lekarskiej nie spowoduje niebezpieczeństwa utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia,
- istnieją poważne ku temu powody i uzyskał zgodę swojego przełożonego w przypadku, gdy wykonuje swój zawód na podstawie stosunku pracy lub w ramach służby.

W przypadku odstąpienia od leczenia, lekarz ma obowiązek:

- dostatecznie wcześniej uprzedzić o tym pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego i wskazać realne możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w podmiocie leczniczym,
- uzasadnić i odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej.

Fizjoterapeuta, na mocy ustawy o zawodzie fizjoterapeuty, zobowiązany został do współpracy z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, w tym również z lekarzem.

W przypadku uzasadnionych wątpliwości odnoszących się do zlecenia lekarza w zakresie zabiegów fizjoterapeutycznych, fizjoterapeuta ma prawo:

- domagać się od lekarza, który wydał zlecenie, by uzasadnił potrzebę ich wykonania,
- odmowy wykonania określonego zabiegu. Odmowę wykonania świadczenia fizjoterapeuta uzasadnia w dokumentacji medycznej i informuje o niej lekarza.

Biorąc pod uwagę powyższe, decyzja o zaprzestaniu realizacji świadczeń rehabilitacyjnych na rzecz konkretnej osoby może być podjęta wyłącznie przez personelu medyczny, w oparciu o przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

Z wyrazami szacunku
Dominika Janiszewska-Kajka
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisano elektronicznie/